

Warszawa, 10 maja 2012 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 10.05.12.
nr 2214 podpis. Borusewicz

BMzp-070-328/18425/12/MK

p. dyr. M. Lasota
11.05.12

p. R. Rejek
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 14.05.12
nr 4048 podpis. [signature]

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Odpowiadając na oświadczenie senatora Władysława Ortyła w sprawie lokalizacji elektrowni wiatrowych, przekazane przez p. Marię Pańczyk-Pozdziej, Wicemarszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, pismem z dnia 4 kwietnia 2012 r., znak: **BPS/043-08-300/12**, poniżej przedstawiam stosowne informacje.

Na wstępie należy podkreślić, że resort środowiska ma świadomość problematyki wskazanej w złożonym oświadczeniu. Wielokrotnie do organu docierały informacje o problemach środowiskowych występujących podczas procesu przygotowania inwestycji z zakresu energetyki wiatrowej. Jednocześnie w sposób ciągły wpływały także liczne protesty, skargi i pisma żądające zakazu budowy farm wiatrowych na przeważającym obszarze kraju, ze względu na interesy lokalnych społeczności lub wyjątkowe walory środowiska przyrodniczego. Na organie spoczywa zatem trudne zadanie umożliwienia rozwoju energetyki wiatrowej jako OZE przy uwzględnieniu i zapewnieniu ochrony mieszkańcom sąsiadującym z terenami przeznaczonymi pod rozwój elektrowni wiatrowych oraz zapobieganiu degradacji obszarów cennych przyrodniczo, jak ostoje wchodzące w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

Odpowiedzią na powyższą sytuację jest przygotowanie i wydanie przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska publikacji „Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych”. Zawiera ona dane mówiące o poruszanych w oświadczeniu zagadnieniach m.in. o badaniach dotyczących wpływu elektrowni wiatrowych na zdrowie ludzi oraz na środowisko. Przedstawia oddziaływanie energetyki wiatrowej na środowisko akustyczne,

mówi o wpływie infradźwięków, pola elektromagnetycznego itp. Zadaniem wytycznych jest także poprawienie jakości dokumentacji środowiskowej oraz wskazanie jak należy prowadzić procedurę oceny oddziaływania na środowisko przy przedsięwzięciach z zakresu energetyki wiatrowej, na co trzeba zwrócić szczególną uwagę i jak można badać wpływ elektrowni wiatrowych na poszczególne komponenty środowiska oraz na mieszkające w sąsiedztwie osoby.

Powyższa publikacja zostanie niebawem uzupełniona o wytyczne dotyczące oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki i nietoperze, jako te z elementów środowiska przyrodniczego, które są najbardziej zagrożone nieprzemyślaną realizacją projektów farm wiatrowych. Mogą one ulegać kolizjom z siłowniami wiatrowymi na skutek specyficznej biologii i ekologii ww. grup organizmów np. ze względu na wielkość rozmiarów ciała, mało zwrotny lot, specyfikę pola i kątów widzenia, wykorzystywanie wysokich budowli (np. wież wiatraka) jako miejsc godów itp. Szczególnie zagrożone są nietoperze, które mogą często ginąć w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych wskutek szoku ciśnieniowego (barotraumy), polegającego na pękaniu pęcherzyków płucnych dostając się w obszar obniżonego ciśnienia podczas przelotu za obracającą się łopatą wirnika. Farmy wiatrowe mogą powodować jednocześnie zajęcie siedlisk bytowania poszczególnych przedstawicieli fauny, jak również opuszczenie terenów znajdujących się w pobliżu czynnych turbin wiatrowych. Mogą również stanowić przeszkodę na trasie przelotów ptaków i nietoperzy, zarówno w aspekcie lokalnym (między miejscami gniazdowania i żerowiskami), jak również podczas sezonowych migracji jesiennych i wiosennych, gdy poszczególne gatunki przemieszczają się pomiędzy obszarami zimowania i terenem, na którym odbywają rozród. Wszystko to zostanie ujęte w projektowanych wytycznych, które wskażą zalecane metody, terminy, obszary i techniki wykonania badań awifauny i chiropterofauny oraz analizy jakie należy wykonać, aby móc obiektywnie i szczegółowo określić oddziaływanie planowanych farm wiatrowych na ptaki i nietoperze.

Nawiązując do pytania o minimalną odległość elektrowni wiatrowych od zabudowań mieszkalnych, wskazać należy, iż nie jest możliwe podanie takiej wartości, nawet w przypadku dysponowania informacją o wysokości turbiny wynoszącej 150 m. Uwarunkowane jest to faktem, iż określenie odległości od obiektów mieszkalnych, w jakiej można umiejscawiać farmy wiatrowe bez generowania negatywnych oddziaływań na ludzi, zależy przede wszystkim od indywidualnych parametrów technicznych planowanych turbin wiatrowych. Wielkość i natężenie wpływu elektrowni wiatrowych oparte jest na wielu czynnikach. Rozpatrując przykładowo kwestie poziomu hałasu emitowanego przez siłownie wiatrowe, pod uwagę należy wziąć nie tylko parametry techniczne samej turbiny (jak chociażby jej wysokość), ale także ukształtowanie terenu, prędkość i kierunek wiatru, czy rozchodzenie się fal dźwiękowych w powietrzu. Jednocześnie istotna jest kwestia samego modelu elektrowni, zastosowanego generatora o określonej mocy oraz innych szczegółowych technicznych uwarunkowań zastosowanych przy każdym projekcie.

Wskutek bardzo dużej ilości zmiennych, które stanowią o ostatecznym kształcie, natężeniu i wielkości rozchodzącego się hałasu, oraz innych generowanych przez tego typu przedsięwzięcia oddziaływań, nie jest możliwe podanie bezwzględnej odległości od zabudowań mieszkalnych w jakiej powinny być lokalizowane turbiny wiatrowe, aby nie powodować negatywnego wpływu na ludzi. W zależności od sytuacji mogą być to bowiem bardzo różniące się od siebie wartości, nawet biorąc pod uwagę stałą wysokość turbiny wiatrowej równą 150 m.

Jednocześnie zaznaczam, iż badanie oddziaływania elektrowni wiatrowych odbywa się podczas procedury oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. 2010 Nr 213, poz. 1397), zwanego dalej *Rozporządzeniem*, instalacje planowane na lądzie wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii, o mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW, lub instalacje planowane w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej wykorzystujące siłę wiatru do produkcji energii, wymagają zawsze przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Natomiast zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 6 *Rozporządzenia* w przypadku instalacji wykorzystujących siłę wiatru do produkcji energii, o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m, których moc jest mniejsza niż 100 MW, oraz wszystkich zlokalizowanych na obszarach objętych niektórymi formami ochrony przyrody (parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe) na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. 2009 Nr 151, poz. 1220, ze zm.), taki obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko może zostać nałożony. W myśl art. 71 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2008, Nr 199, poz. 1227 ze zm.), zwanej dalej *ustawą OOS*, przed realizacją przedsięwzięć wymienionych w *Rozporządzeniu* konieczne jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a w określonych przypadkach również przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko.

Ocena oddziaływania na środowisko wiąże się z przeprowadzeniem postępowania administracyjnego, które w szczególności obejmuje: weryfikację raportu o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko, uzyskanie wymaganych *ustawą OOS* opinii i uzgodnień oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. W ramach ww. oceny, w myśl art. 62 ust. 1 *ustawy OOS*, określa się, analizuje oraz ocenia bezpośredni i pośredni wpływ na środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi, dobra materialne, zabytki, wzajemne oddziaływanie między ww. elementami, możliwość oraz sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a także wymagany zakres monitorowania.

Kluczowym materiałem dowodowym w przeprowadzanej ocenie jest przygotowywany przez inwestora raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko. W dokumencie tym powinny znaleźć się informacje dotyczące zagrożeń dla środowiska oraz ludzi, jakie wiązać się będą z realizacją, eksploatacją/użytkowaniem i likwidacją inwestycji. W przypadku przedsięwzięć polegających na budowie farm wiatrowych istotne będzie zbadanie wpływu elektrowni wiatrowej (kolizyjność, płoszenie itp.) na gatunki lęgowe i przelotne ptaków oraz gatunki nietoperzy wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. 2011 Nr 237, poz. 1419), a także w załącznikach dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. *w sprawie ochrony dzikich ptaków* oraz dyrektywy Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. *w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory*. Ważnym elementem raportu będą również prognozy propagacyjne hałasu oraz pola elektromagnetycznego generowanego przez elektrownię wiatrową. Posiadając powyższe informacje, organ wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach powinien zawrzeć w niej m.in. takie warunki realizacji przedsięwzięcia, aby zostały spełnione normy przewidziane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. 2007 Nr 120 poz. 826) oraz w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz. U. 2003 Nr 192, poz. 1883).

Kolejnym elementem oceny oddziaływania na środowisko, który polega na kontroli merytorycznej zawartości dokumentacji i służy weryfikacji zaproponowanych przez inwestora warunków realizacji przedsięwzięcia, jest uzgodnienie z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz zasięgnięcie opinii organu inspekcji sanitarnej. Pierwszy z organów uzgadnia środowiskowe uwarunkowania planowanej inwestycji, uwzględniając aspekty przyrodnicze. Analizuje m.in. wpływ projektowanych turbin wiatrowych na tereny objęte powierzchniowymi formami ochrony przyrody np. parki krajobrazowe, rezerwaty przyrody, obszary chronionego krajobrazu i przede wszystkim na obszary Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Przy czym należy zaznaczyć, że wystąpienie i brak możliwości wyeliminowania znaczącego negatywnego oddziaływania na przedmioty i cele ochrony obszarów Natura 2000 lub na integralność i spójność całej sieci powoduje odmowę zgody na realizację przedsięwzięcia. Natomiast inspektor sanitarny wydaje opinię określającą wymagania higieniczne i zdrowotne, jakie powinny zostać zapewnione przy realizacji przedsięwzięcia.

Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w przypadku, gdy przeprowadzana jest ocena oddziaływania na środowisko, będzie także związane z zapewnieniem możliwości udziału społeczeństwa. Organ właściwy do wydania ww. decyzji zobowiązany jest do podania do publicznej wiadomości informacji o możliwościach, sposobie i miejscu składania uwag

i wniosków do raportu o oddziaływaniu na środowisko, wskazując 21-dniowy termin ich składania. Zgodnie bowiem z art. 29 oraz art. 80 *ustawy OOS* każdy ma prawo do składania uwag i wniosków w ramach udziału społeczeństwa w postępowaniu, a organ administracji właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest zobowiązany je rozpatrzyć przed wydaniem decyzji. W związku z powyższym, w ramach przeprowadzanych konsultacji ze społeczeństwem, wszyscy chętni mogą zapoznać się z zebraną w sprawie całością dokumentacji i przeprowadzonymi badaniami, obliczeniami oraz wypływającymi z nich wnioskami odnośnie oddziaływań generowanych przez projektowane turbiny wiatrowe. Jednocześnie możliwe jest wówczas wniesienie wszelkich uwag w związku z projektowanym przedsięwzięciem. Organ administracji wydający ww. decyzję zobowiązany jest do rozpatrzenia oraz ustosunkowania się do każdej z tak złożonych uwag w swoim rozstrzygnięciu.

Powyższe uwarunkowania powodują, że potencjalne oddziaływania farmy wiatrowe będą analizowane i rozpatrywane na podstawie wyników stosownych badań i obliczeń. Służy temu procedura oceny oddziaływania na środowisko, która zapewnia dokładną identyfikację wszystkich możliwych uwarunkowań związanych z wpływem planowanej inwestycji na ludzi i środowisko. Zabezpieczenie przed ewentualnym negatywnym oddziaływaniem turbin wiatrowych odbywa się poprzez spełnienie przez inwestora wszelkich wymogów wskazanych w szeregu ustaw i aktów wykonawczych dotyczących tego rodzaju działalności, przy jednoczesnym wykorzystaniu najlepszych dostępnych rozwiązań technicznych i technologicznych. Stopień uciążliwości oraz poziom i rodzaje zagrożeń wynikające z realizacji farm wiatrowych powinny zostać zidentyfikowane i zweryfikowane podczas opisywanej procedury. Wydana po jej przeprowadzeniu decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nakłada na inwestora szereg obowiązków gwarantujących spełnienie standardów jakości środowiska oraz zapobiegających wystąpieniu znaczącego negatywnego oddziaływania dla życia i zdrowia ludzi oraz środowiska (w tym zamieszkujących go gatunków) i obszarów objętych ochroną. Natomiast w przypadku braku możliwości wyeliminowania ww. oddziaływania następuje odmowa zgody na realizację przedsięwzięcia.

Odpowiadając na pytanie dotyczące możliwości zmiany art. 135 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. 2008 Nr 25, poz. 150 ze zm.), poprzez utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania dla instalacji wykorzystujących do wytwarzania energii wiatru, informuję, że Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska nie prowadzi prac w tym zakresie. Jednocześnie nawiązując do pytania w sprawie wydania rozporządzenia określającego odległość organ pragnie wskazać przytoczone wyżej argumenty, dotyczące przedmiotowej problematyki. Zawarcie w akcie prawnym odległości w jakiej obowiązywałby zakaz lokalizacji wszystkich farm wiatrowych nie jest możliwe. Generowane oddziaływania będą bowiem miały inny zasięg w przypadku pojedynczych turbin wiatrowych o niewielkiej mocy i wysokości, niż dużych

zespołów elektrowni wiatrowych składających się z wielu siłowni wiatrowych. Istotny wpływ przy określaniu wielkości wpływu farm wiatrowych na okoliczne tereny będą mieć m.in. warunki naturalne. Ze względu na wszystkie przytoczone powyżej złożone uwarunkowania nie ma możliwości wypracowania takiego zapisu w prawodawstwie, który określałby bezwzględną odległość planowanej elektrowni wiatrowej od terenów zamieszkałych, uniwersalną dla wszystkich farm wiatrowych, niezależnie od ich parametrów technicznych i warunków przyrodniczo-terenowych w różnych regionach kraju. Zawarcie w aktach prawnych jakichkolwiek, chociażby przybliżonych wartości parametru oddalenia od miejsca przeznaczonego do pobytu ludzi, ze względu na brak wielu kluczowych i indywidualnych danych technicznych oraz środowiskowych, obarczone byłoby bardzo dużą niepewnością i nie wykluczyłoby możliwości negatywnego oddziaływania elektrowni wiatrowych.

Jednocześnie organ informuje, że nie dysponuje i nie gromadzi informacji na temat regulacji w sprawie lokalizacji i funkcjonowania elektrowni wiatrowych w Europie i na świecie.

W odniesieniu do pytania o dysponowanie ekspertyzami na temat skutków przedsięwzięcia w postaci farm wiatrowych dla zdrowia ludzi i środowiska przyrodniczego, pragnę poinformować, iż istnieje możliwość nałożenia na inwestora obowiązku wykonania analizy porealizacyjnej, określając jej zakres i termin przedstawienia. W analizie porealizacyjnej, o której mowa w art. 83 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisko i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, dokonuje się porównania ustaleń zawartych w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w szczególności ustaleń dotyczących przewidywanego charakteru i zakresu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz planowanych działań zapobiegawczych, z rzeczywistym oddziaływaniem przedsięwzięcia na środowisko i działaniami podjętymi dla jego ograniczenia. Możliwe jest również nałożenie na inwestora obowiązku zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Jednocześnie informuje, iż obowiązek wykonania powyższych działań, jak również analizy porealizacyjnej jest określany w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, co powoduje, iż wyniki ww. analizy są w posiadaniu organów wydających powyższe decyzje dla farm wiatrowych.

Z up. Ministra
Sekretarz Stanu
Stanisław Gawłowski

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM